

صاحب امتیازی : عثمان توفیق

محل ادارہ سی

سلاٹیکہ حکومت قارشوسندھ شرق
اجراخانہ سی

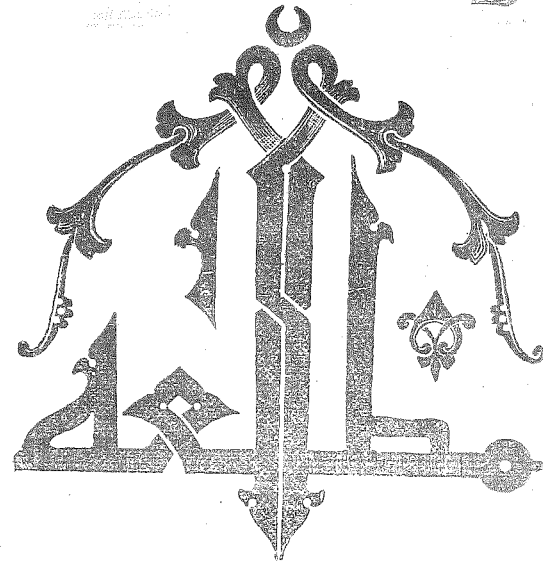
امور ادارہ و تحریریدہ متعلق خصوصیات
ایچون مدیر نامہ مراجعت
اولنور

مسلمکرزہ موافق مقالات مع الانتظار
درج اولنور

اوچنچی سنہ

نسخہ سی ۲۰ پارہ در

۲۲ نومرو

مدیروباش محرری : اجزاجی ادهم

بدل اشتراسی

مجیدیه اون طقوز حسابیلہ برسندلکی سلاٹیک
ایچون ۲۵ سائر محالار ایچون اوتوز
غروشدر

محل فروختی :

صحافرا ایچندہ کتابچی مصطفی افندی ، صبری
پاشاجادہ سندہ توتونچی حائط عبدالرحمن
افندی

۱۱ جمادی الاخر سنہ ۳۱۶

هر هفته پنجشنبه کوناری نشر اولنور فنون وادیاآدن باحشدر

۱۵ تشرین اول سنہ ۳۱۴

بیله نم زیر زبانه نه وارد اما
باقیشکن هله بن مژده وصلت سزهرم
ادرندن :
محمد مرآت

سودا

گندی وجدانم اوگنده

مارتک اونجی کونی ! ایشم یوق ! ایرکن
قالقدم ! تنه بریده وقتی پکوره ک استردم . هنوز
یشمش چنلرک اوزرینه باصهرق یواش یواش یول
المنه باشلدم ، حالی بر محله واصل اولدم ! اغاجلرک
بعضیسی چیچک آجش ، بعضیسی اویشیل محفظه .
لی التندن عرض دیدار ایتک ایچون کونشک ده
برایکی التفانی بکلیور . چنلر ، فدائلر ، طاغیر ،
اوولر ، قوشلر ، اریلر طبیعت دوکونک تدارک .
تنده بولمقی ایچون هر بری بر بشقه رنگده ، بشقه
حیاتده ، بئقه وظیفه ده ، بشقه زنده لیکد بولنیورلر
سحر باوطلری بر طاقم کوکرجین الای تشکیل ایشلر .
شرقدن ضربه شمه الدن جنوبه قوشوشور .
آلی قرمن بلی سخاپاره لیله زمینه رقابت ایده بیله .
جک صورتده چیچک دملری حاضر ابور .

اک اوفق بوجک اک حقیر قوش بیله بهاره
اشترک ایچون جیولدا یور ویزلدا یور . بن بوقدر
حیاتی ، بوقدر صفایی ، بورو حالیتی کوره کوره اوقدر
طالمشم یانده یکن وقوعاتی بیله کورمه کوزم یوق !
امان یاری ! بونه در ؟ اوطوردیم اغاجک قارشو .
سند بری طولاشور . اوکم نره کیده یور . آه
چیچک طوبارلیان بر ملک ! اوده بنم کی تنه بر بری
ارایور . کوزلریمه اینه جنم کلیور باشه بر بیاض
تول اورتمش ، صاری بنکلی برالبیسه کینمش !
هیچ طور میور دمت یایور هر چیچکی قویاردجه
اوپویور قویور صکره کوله رک دسته دسته برلشد
یره یور . بوهار پریمی اولسون ! بکا طوغری
کلیور ! نره کیرلیم ، نره قاچیم ! بنی کوردی
قاچق استدیگمی اکلادی ، « کیمه ، صقله ! » امرینی
ویره یور . بلکه اوده بنم کی یاره لیدر درد لشرز .
دیه رک بولندیم برده کره ارضه منجذب ذره لر کی
میخلندم قادم .

ایکی کوزل دمت یابدی . یانده ناشدی ! خنده
شفق قدر پنه رخساری ده طمروغی آچامش
شفتالی بهاری زلنی الدی قدرندن تمکیر ارواح
ایچون یرادلش ملک کی ایکی دوداغی آچدی :
روحندن دوکولش بر اوار ایله دیدیکه :

« یرلرک یانکر بولندی برلده نه ارا یورسکر !
بیلریمسکر که بورایه کیمه لر کلام »
« ضرر یوق ! صقلیم یوزمه باقک کور یورمه
کوزیکر طویارلیم شو ایکی دمت اوزرنددر !

عجا به نکستی ده اچوق بکندیکنز برنجیسنه :
« سودا » اینکجیسنه ده « ثبات » دیرلر انتخاب ایدک !
سوئیورسکر بونی می « سودا » بی ایتسکر . آه
تجربه سز ایشسکر . بوقدر پارلاق کوردیکر او
ازهار ایچنده « هجران » وار ، « مشقت » وار ،
« محنت » وار ، « کریه » وار ! انی بسله مک انی
جانلندیرمق ، دائماً بر لطفنده دائماً بر طراوتده بو .
لندرمق ایچونسه « ثبات » دمتنه احتیاجکر اوله جق
« ثباتسز » « سودا » برکوند ، ردقیقه ده ، بر ثابده
صولار هجرانه کریه به تحمل ایتمز روحانی علو .
یتنی تمامیه عواید ...

ایکسیده یانکرده قالسون انتخاب ایتدیگم
آلورسکر « دیه رک کوزدن غائب اولدی . برتک
کله سوئیله مک مقتدر اولمدن چنلره طالیدی کورنمز
اولدی !

اوانساده باشم اوچنده بر کورلی اویدم .
همشیره لرمدن بری بنی یکه دعوت اید یور . کندی
قنایم اوزرند بولنجه حیرتده قالدم مکر شمدی به
قدر کندی دماغک ایچاده ایلدیکی جهان بدایع
ایچنده طولاشورشم کوردیکم پرده کندی
وجدانم ایش ! نه عیب !

رفقامدن برینه یازدیم مکتوب صورتی زبانه لقال افندم !

ایشته بوسباح مکتب فیض مکسب زده بولنیورم .
« وجدان انسانک حکم و تمیزی صیقل عرفان ایله
دائم اولدیگی کی فکرینک اعتلاسی ده مطالعه ایله
قائمدر . » کلام حکمت مآله تبعاً صحایف کائناتی
مطالعه ایله مشغولم . ایلاک بهارک بر صبح ذی صفا .
سند آشیانه لطیفه لرند طبعیه نئی سویلیان قوشلرک
جیولتلیرینی هیچ دیکله دزمی ؟ ارافه صرمه
صاچلرینی طاعیده رق اولاز زروه اشجار ی . تلال
وجبالی لمعه دار ایدن خورشید جهان آرا آهسته
آهسته بتون مصنوعاتی تلون ایتدیکنی بریره وتو .
رویده عمیق عراض تماشا ایتدکرمی ؟ زمزمه ساز
لطاقت اولان جوببارک حزن حزن انینی واصل
صماخ عالیکنز اولدیمی ؟ بر تازره فدائی کندیسنه منبر
اتخاذ ایله دلدارینه قارشو متصل فریاد ایدن جسماً
کوچک فقط معنائک بیوک اولان دندلب خوش
الحانک اوقوجه شاعرک خطابه سنه هیچ قولاق
وبردیگرمی ؟ بردلر رعنائک جال باکالی اخطار
ایدن وردنکشفلرک نازان نازان رفع نقاب حجاب
ایتدکرمی مشهود باصره حسیانکر اولدیمی ؟ بر غنچه
دهانه بر صورت لطیفانده لؤاؤ آسما دیزلش
اولان دیشلری تنظیر ایدن کالر اوزرند کی شغلر
هیچ مصادف نظرکز اولدیمی ؟ بر مشجره ذی

صفانک زیر نظارتده ظل کشیف قدر قویو اولان
کولکله اوزرینه اوتوروبده نسیم صباه قارشو
برطرز متواضعانه ایله سرفرو اولان اشجارک
خفیف ، خفیف اهترازی بی سیر ایتدکرمی ؟ او
اشجار جیادتلرک سایه ساز لطافت اولان نظر ریا
بر محله توقف ایله بکدیگرمی آغوش سودا کارا -
ندلرینه آلمق ایستیان زمردین چنلرک باغین باغین
توجلرینی کوردیکرمی ؟ بیلام ... آه بیله کراهر ذره
سی عظمتده ال اولان مصنوعات قدرتک فاعبدونی
آیه قدسیه سنه تبعاً تسبیح خوان اولدیلری بر دمه ، که
— آفتاب جهانتابک کائناتی اشراق ایتکده باشلادی
بر زماندر — بر گوشیه اوتوروبده بدایع طبیعتی
مطالعه ایتک نه خوش اولور . انسان بوزمان
کندیسنی بوعالمک فوقنده برعالمه ظن ایدیور .
ایشته بن بوزماندره خوابگاهمدن ایرکنجه قاقارم .
کاه یانغه بیتشک پیچرندک بریسی آچار بدایع طبیعتی
تماشا ایله مشغول اولورم . کاه روحک ندیمی
مثابه سند ، عد ایتدیکم سن حسن ، بن عشق دیه
فریاد ایدن بر ادب لبیک ترجان حسینی اولان بر کتبی
مطالعه ایله مشغول اولورم . اشیای تدریجاً درک
ایتدیکم کوندلری اوقاتک ال لذیذ ، اک طائی ، اک
صفالی ، اک روحانی دملری بوزمانلردر . ایشه
قارداشیم ! بوسباح پیچری آچدم . الواح
کائناتک رنگدن رنگه کیردیکنی سیر ایتکده اولدیم
بر وقت که مکتبزه قدم باصدیگمک اینکی صبا
ایدی . ایکی کون اولیسی ... افندی به کوندلر مش
اولدیکر مکتوبده حللی صله دن کلدیکی وقت
مکتوب یازسین دیه احراشش اولدیه کز وارد خاطر
اولدیغندن و حقوق اخوته رعایتی کندیجه اک معتنا
بروظیفه بیلدیکمدن حسیات عاجزانه می شو کاغد
اوزرینه تسوید ایله تقدیم ایدیورم . اساوچه
اولان خطیاتی دان ادب آلود کزله پوشیده
ایدیسی شیئه سروتکره محولدر روحم .

شام
طاشکوپرلی
حلی

فن

مسائل فنی

اسکوبه دائر :
« لال مترقیه طریقی تکاملده قطع مراحل
ایتدیکه اسباب استراحتلرینی ده تأمین غیرت
ایله یورلر . تأثیرات مختلفه خارجیه به مقاومت
ضممنند ، بر چوق و - نطه مراجعت ایدیورلر .
از جمله شهرلری میبائی عالیه و خصوصیه ایله
تزییندیکدیکنرینه مسابقه ده بولنیورلر . هر قصبه نیک ،
هر شهرک هموربتی تربید ایچون بیلاک درلو

تدابیر نوسل اولنیور . باخصوص هنوز مبانئ جدیدۀ عالیہ تربیئہ ، کنیش سوقاقل کشادیلہ تنظیمہ سعی اولنان بلادہ حفظ الصحہ عمومید قواعدینی پیش مطالعہ دن دور طوطہ یورلر .

بر قشله ، بر دثرہ جسمہ ، بر خستہ خانہ ، بر مکتب ، بر قرہ غول ، بر جامع ، بر کایسا ، بر تیترو ، بر محبوسخانہ ، بر اصلاحخانہ و اخ اماکن عمومید دن بری انشا اولنہ جفی زمان دوائر بلندہدہ موجود حفظ الصحہ عمومیدہ قاعدلرینہ ، پلانرینہ تطبیقاً و شہرک طوغرافای طبعینہ نظرأ بنا و انشا ایدیلورلر . اسکوب الحاقہ ہذہ بریولر ترقیہ مظهر اولہ حق بر حالدر .

سایہ معمور بنوایہ حضرت پادشاہیدہ اسکوبدہ شو اون سندظرفندہ کوریلان آثار ترقی باعث شکران و تحمیدلر . اصلاحخانہ نک انشامی ، دائرہ حکومتک تمامی ، صارو و واجادہ سنک کشادی ، واردار نہری ساحلرینہ یحتملرک بناسی ، تلفراف و پوستہ خانہ نک ختمی ، مکتب اعدادینک تملری آتلمسی ، رشدی عسکرینک یتیمک اوزرہ بوانیشی یار و اغیارک انظار انتباہنہ عرض اولنہ جق مواددنلر . ذاناً اسکوبک تجارت و سیاست حائر اولدینفی اہمیت و نزاکتدہ ناقابل انکاردر . بومبانیہ دائرہ سرد مطالعہ حصہ مقال ایتیمکدہ ایجاب ایتمز . بوماکن عمومید دن ہر بری بواندیلری محارک شرف و عمراننی تربید ایتیمکدہ در . فقط بوندن بویلہ بنا و انشا اولنہ جق مبانینک - شہرک معینی اولدینفی طبقات ارضیہ ، تبدلات ہوائیہ ، جریان میاہ ، ارتفاع سطح میاہ ، یتیمہ ، موادملوئہ ، اجزہ مزرعیہ ، میاہ راکدہ ، امراض ساریہ و استیلائیہ ، امراض بلدیہ کثیرہ ، امراض اقلیمیہ مخصوصہ نظر دقت و ادنیائہ آلتدقدن صوکرہ - حفظ الصحہ عمومیدہ قانونلرینہ رعایت ایدلک شرطیہ تملری آتلملیدر .

جمعیت بشریہ اغاج قوو قلدنہ ، طبیعی مغارہ لردہ یاتمہ جق قدر ترقیات فکریہ مظهر اولدینفی زمان دکر ساحلرینہ ، نہر بویلرینی ، کول کنارلینی کندیلرینہ جای آمان اتخاذ ایتملردر . ایشتمہ بوسیدن برچوق شہرلر ، مہم قصبہلر ساحلاردہ ، نہر بویلرندہ تأسس ایتلملدر . [اسکوب] قصبہ سی دہ غوستوار طاغلرندن منبعی آلان [واردار] نہری بوبندہ بنا اولنلدر .

شہری ایکہ تفریق ایدن [قوجہ واردار] سوقاقلرک چامورلرینک ، خانہلرک سپورنیلرینک ، لغم و حقورلرک حاصلاتک ، حیوان لاشہلرینک تجمعدن ناشی اسکوب صحت عمومیدہ سی ایچون بر منبع امراض اواغہ مستعد بولنیور .

بلدیہ نک یکرمی عربہ سی شہرک داخلی محلاتندہ کی سپورنیلری دوککہ بیلہ یتیمہ یور . اسکوبی زیارت ایدلر قیشین صغوقدن ، یازین توزدن شکایت ایتیمکدہ درلر . صغوقدن وقایہ ایچون خانہلرک اقلیم ، موقع ، جریان ہوا ، تاثیرات سائرہ نظر اعتبارہ آلتیق شرط مالمقنہ اکثریتک اہمیت و برمی ایجاب ایلر . زیرابعض جدیدخانہلر ساکنلرینی صغوقدن محفظہ کثایت ایلہ یور . توزبخشہ کلنجہر یحتملرک یانندہ آچیلان ایکی جادہ دن اعتبارآمارکہ طاشلری نوعدن قالدیرم طاشلری دوشور ، بواصول دیگر جہتلرہ دہ سرایت ایلر ایسہ اسکوب ایچون بر تقیصہ اولار توز مسئلہ سی دہ اورتدن قالقار . اماشار طاغلرندن دوغری ہبوب ایدہ جک بر فورطنہ شہری توزلرہ غرق ایدر ایسہ . بوخصوصہدہ ہر زمان اولمز . ہر حالہ بوکون تجارت و سیاحت مہم و نازک برہ موقع اولان [اسکوب] شہری بلدیہ سنک وظائف مخصوصہ سی حسن ایفادہ کی تکامل و تسامحی قوجہ بر بلدیہ نک معموریت و آبادانیسنہ حائل اولیور . حفظ الصحہ عمومیدہ تمایلہ عدم تطبیق و اجرا سندن ناشی دہ سکان شہرک حیات وسطیہ لری نک تقیصہ سببیت ویریور . اشیو بیانات و مشاہدات ناچیرانہ مزک تحقق و تاملیدی ایچون واردار بوبینہ سطحی بر عطف نظر کثایت ایدر .

سلائیک : دو قور

جیل خوری

صوک الدانش مابعد

اوج کون صوکرہ مکتوب تکرر ایتدی . . . آرتق رجار ، اتاملر ، صوک درجہدہ ایدی . ادیبک یالکز بر تجربہ مقصدیلہ اوکیچہ کوستریلن محله کیتدی . . . یولده ہپ دوشونجہلری کندیسنہ غریب بر صورتدہ اعلان عشق ایدن بوخانہ انحصار ایدیوردی . . . بودوشونجہلر دن بر فلسفہ چیقارمق ایستہ یور ، ہپ یکیرہ جکی بزم شوقا شوق پیش ابتصارینہ کتیریور ، اوفکرندہ صاحبہ مکتوبی غایتلہ دلبر تصور ایدیور ، تصور اتندہ شدت ویریوردی . نہایت محل معینہ کلدی . کمال الطمئنان ایلہ قیوی چالیدی . . . کیسہ یوق . . فقط قارشی بچرہ دن دلبر بر باش اوزاندی . . . منید بر قہقہہ دن صوکرہ :

« نک افندی ! سزی الدتدیغ جہتلہ بیان تأسف ایلر ، عفو کزی رجا ایدرم . . فقط نہ یایدیم ؟ . جاریہ کزدہ بویولده کی کلنجہلر دن تاند ایدرم . . . دیدی ، بچرہ یی شدتله قیادی ، ایچریہ کیردی . ادیبک بر مدت متردد قالدی . . فلیندن یوکسان شہیق اضطرابی طوتہ مدی . . . حدت ایلہ

یورومکہ ، قالدیلر دن بستیون نفرت ایلہ انیس روح غزٹہ سنہ یازی یازمق اوزہ ادارہ خانہ سنہ قوشدی .

او ، ارتق بویلانجی ، بوجان شکاف ، بوخونین تبسملرہ بر نظر کراحت و استحقار ایلہ - باشی اہمیتسز جہ - کری چورمککہ مقابلہ ایدیوردی . ہپ بویلہ عادی محقر ، مستہزی خندہلری تحقیر ایدیور ، فاعلہ لردن نفرت . استکراہ حس ایدیوردی . آنی اغفال ایدن بومز هر ظن ایلدیکی مظالم ، حیالہ کار تبسملر ، رھکزار حیاتندہ اولہ مدیدہ کردابلر آچدی کہ ہر شیدن ، الا بوقادیلر دن ، بوقیرلر دن ، بتون بو طائفہ سواندن حسایتلہ نفرت ایتدی . قالدیلر . . . قیرلر ہر رشیتہ رنگ شمس ویرر ظن اولنان بو مخلوقات . . . ہپ بونلر . . . او ، شمدی بتون آمال حیاتیلہ آنلرہ نظر خصوصت ایلہ باقیور ، انلری ہپ استخفاف ایدیوردی ، شمدیکی حالہ - آنک فکرنجہ - قیرلر برر غبجہ نودمید ، ہنوز انکشاف ایتہ مش ، بکارتی بھو اولنہ مش بواصیر غافل دیکنلی غبجہلر ایچون - اولکی حسیتانہ رغما - بر استخفاف آتشین حس ایدیور ، اوایلہ بر قادین ، بر معشوقہ ارزو ایدیوردی کہ بتون آمال حیاتیہ سبلہ خصوصت کوستردیکی بویلانجی ، محقر قیرلرہ ہج . . . ہج . . . قطعاً بکڑہ مسون آہ ! . . . بونلر ہپ محال فکر لردی . . . شمدی ارتق ادیب بوقادیلرہ بوقیرلرہ قلب شکستہ سنک حاضر ایدی صرارت حیاتیہ سبلہ بوجکردر ، بور و انخراش حسایتلہ کانون خسران نظریلہ باقیوردی . اوت . . . بواک صوک تجربہ سی بونلری تمامیلہ اثبات ایتشیدی .

بویانجی وقعہ ادیبکہ بر درس عبرت اولمش ، ہر کوستریلن خندہ حسن قبولہ ، تبسم آشنائیہ یالکز جہر نظر کراحتلہ جواب ویرمکہ باشلامشیدی . ایشتمہ نک ایچون صوک بر آلدانش بوالدی . . آدن صکرہ - ہر بر فلاکتک منبعی قالدیلر در - حکمنہ تمامیلہ واقف اولدیفندن ہپ غزٹہ سی ، کتا بلری ایلہ اشتغال ایتیمکہ ، آنلرہ صاحبہ ایلککہ ، وقتنی آنلرہ یکیرمکہ حصر ایتدی . کتا بلری غزٹہ سی معشوقہ روح و وجدانی اولمشدی .

یور حضرت ولایتناہی حسین محی الدین

خانملہ مخصوص قسم

« نصل جاہلہ ویردی پدرم » (مابعد)
— بیلز سہک ندر علمک قیمتی ؟
نیچون بیہودہ اوزرسک بنی !
نیچون ؟ ! کلام سوزرسک بنی !
معرفت ، بوچرخک سعادتیور !